

instituci placených dovolených nepřipouštějí, aby takový zaměstnanec byl úplně zbaven dobrodiní dovolené. Z toho důvodu ustanovuje prvý odstavec § 10, že takový zaměstnanec má nárok na poměrnou část dovolené, odpovídající »pracovní době v roce pro dovolenou rozhodné«. Rokem pro dovolenou rozhodným jest však, jak doličeno, roční období počítané nazpět od prvního května běžného roku, v němž se má udělit dovolená, a úměrnost alikvotní dovolené řídí se tudíž podle pracovní doby v tomto období a nikoli podle trvání zaměstnání v příslušném kalendářním roce, které nemá význam ani pro nárok na dovolenou, ani pro její výměru. Hledě k těmto úvahám vyslovil nejvyšší soud v rozhodnutích ve sb. n. s. č. 6188 a 11163 právní názor, že »rokem« v § 10 není rok kalendářní, nýbrž služební (pracovní) rok. Ježto žalobce podle zjištění nižších soudů dostal výpověď z práce před nastoupením dovolené a jeho pracovní poměr končil dne 22. března 1932, má nárok na poměrnou placenou dovolenou. Označí-li se alikvotní část písmenem A, pracovní doba písmenem B, doba dovolené podle § 2 písmenem P a plná pracovní doba písmenem R, lze ustanovení prvního odstavce § 10 cit. zák. vyjádřiti touto úměrou. $A:P=B:R$, čili $A=\frac{PB}{R}$

v souzeném případě $6 \times \frac{9 \frac{22}{30}}{12} = 4.86$. Nárok zaměstnancův na placenou dovolenou skládá se ze dvou složek: a) nárok na volnou prázdninovou dobu, b) na úplatu ve smyslu § 9 za této doby prázdninové. Zrušením služebního poměru sešlo sice s nároku ad a), nedotčen však zůstal nárok ad b), o jehož výši v souzeném případě mezi stranami není sporu. Žalobce může se tedy na žalované důvodně domáhati zažalované částky. Tento výklad zákona je též ve shodě s ustanoveními jiných podobných zákonů. Stačí tu poukaz na § 17 zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910 ř. z. č. 20., kde pojmu »rok« je též rozuměti ve smyslu — »služebního roku« (Mayer — Grünberg. Kom. str. 214), dále na zákon ze dne 1. července 1921 čís. 262 sb. z. a n., týkající se placených dovolených pro dělníky při dolování na vyhrazené nerosty, kde se rovněž co do určení nároku na dovolenou (»podmínek« nároku) hledí k pracovnímu období (viz § 3, 4). Žalované jest dáti v tom za pravdu, že i při hořejším výkladu nelze se vyvarovati různých obtíží a nesrovnalostí, avšak výkladem, z něhož nejvyšší soud vychází, je nejlépe vyhověno úmyslu zákonodárcově a požadavkům denního života, by dělníku byla v služebním roce poskytnuta možnost zotavení bez ztráty výdělků a aby dělníku právo to bylo zachováno i v případě, že bez vlastního zavinění musel opustiti služební místo, na kterémž si již zasloužil poměrnou část nároku dosavadní prací.

Čís. 13633.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).

Otázku, zda konal zaměstnanec vyšší nekupecké služby podle § 1 zákona nelze řešiti podle jeho zaměstnání v době normálního neomezeného provozu podniku zaměstnavatele, nastala-li v provozu podniku

zásadní změna omezením výroby a tím i změna zaměstnancova pracovního poměru co do rozsahu a způsobu jeho služeb i co do pracovní doby a úplaty za služby, již se zaměstnanec mlčky podrobil.

(Rozh. ze dne 9. června 1934, Rv I 686/33.)

Žalobce byl vedoucím oddělení u žalované firmy. Dne 21. července 1931 dostal žalobce výpověď ke dni 4. srpna 1931. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované zaplacení za dobu od 5. srpna 1931 do 30. září 1931, máje za to, že mu jako obchodnímu pomocníku měla býti dána šestinedělní výpověď. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y :

Odvolací soud má za to, že rozhodnou otázkou, zda konal žalobce vyšší nekupecké služby podle § 1 zákona ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. zák., jest řešiti podle jeho zaměstnání v době normálního neomezeného provozu podniku žalované firmy. Důsledkem toho zjišťuje rozsudek druh a rozsah žalobcových služeb jen za těchto normálních poměrů a dochází pak k úsudku, že tyto žalobcovy úkony jest považovati za vyšší úkony, přesahující obor a výši výkonnosti obyčejného dělníka. Odvolací soud však přezírá, že žalovaná v řízení u první stolice přednesla, že, počínajíc rokem 1931 nastala v provozu jejího podniku zásadní změna, že provoz v lednu 1931 byl zastaven a, počínajíc měsícem únorem 1931, byl prováděn na zcela jiném podkladě, než v dřívější době, ježto firma objednávkami již nevyřizovala vlastní výrobou, nýbrž tím způsobem, že výrobou pověřila jiné tovární podniky a si vlastně jen ponechala expedici takto vyráběného zboží svým zákazníkům. Důsledkem toho nastala i změna v pracovním poměru žalobcově. Byl 18. prosince 1930 vypovězen, avšak k svému vlastnímu přání dále ponechán ve službě žalované, jen že byl jen polodenně zaměstnán a odměňován podle výsledku této skutečně konané práce, musel konati všechny potřebné práce a jeho úkony byly od té doby jen ryze manuálního rázu. Tyto práce konal pak žalobce až do ukončení svého pracovního poměru. Nebylo ovšem předneseno, že dřívější služební smlouva byla dohodou stran výslovně změněna a že žalobce podle této změněné smlouvy byl sjednán, pokud se týče se zavázal k jiným služebním úkonům, než doposud v prvním pracovním období. Nelze však souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že se těmito skutečnostmi na dřívějším pracovním poměru žalobcově nic nezměnilo a že původní smlouva trvala dále, ježto bylo upuštěno od výpovědi a žalobce byl nadále zaměstnán u žalované firmy. Jsou-li tvrzené skutečnosti správné, nemohly žalobci zřejmě ujíti změněné poměry provozovací, musel z toho seznati, že jeho služeb v dřívějším rozsahu a způsobu asi nebude třeba, že bude musiti konati jiné služby, odpovídající nynější organizaci a provozu podniku. Zůstal-li přes to ve službách žalované a podrobil-li se též — hledě k tomuto změněnému stavu —

jiným pracovním podmínkám co do pracovní doby a úplaty za služby, jest opodstatněn závěr, že tím nastala změna žalobcova poměru pracovního mlčky (§ 863 obč. zák.), pročež jest přihlédnutí k pracím, jež žalobce v tomto druhém období skutečně konal, má-li býti rozhodnuto o tom, zda konal vyšší úkony podle § 1 zák. cit.

Čís. 13634.

Pohledávky na zaplacení kupní ceny za objednané a dodané zboží na základě samostatných účtů jest považovati co do přípustnosti dovolání za pohledávky samostatné, třebas byly spojeny v jedné žalobě a jednotlivé žaloby byly spojeny k společnému projednání a rozhodnuty společným rozsudkem.

(Rozh. ze dne 9. června 1934, Rv I 2054/33.)

Žalobám firmy o zaplacení pohledávek za dodané zboží o b a n i ž š í s o u d y vyhověly. N e j v y š š í s o u d odmítl dovolání žalovaného.

D ů v o d y :

Jest především zkoumati, zda jest dovolání přípustné (§ 507, první odstavec, c. ř. s.). V souzené věci byly podle § 187, první odstavec, c. ř. s. spojeny ke společnému projednání tři žaloby, podané u okresního soudu v Ch.: C II 653/32 o 513 Kč 20 h, C II 654/32 o 2429 Kč 50 h a C II 655/32 o 4376 Kč 35 h, o nichž bylo pak podle § 187 druhý odst. c. ř. s. rozhodnuto společným rozsudkem. V žalobě C II 653/32 byl zažalován jeden nárok na zaplacení za objednané a dodané zboží podle účtu ze dne 30. října 1931. V žalobě C II 654/32 bylo zažalováno osm nedoplatek samostatných účtů za objednané a dodané zboží. Žádný z těchto nedoplatek nepřevyšoval 2000 Kč, ba sedm z nich nepřevyšovalo ani 300 Kč. V žalobě C II 655/32 bylo zažalováno osm nároků na zaplacení za objednané a dodané zboží na základě osmi s a m o s t a t n ý c h účtů. Žádný ze žalobních nároků nepřevyšoval 2000 Kč. Každý z nároků, uplatňovaných v řečených žalobách byl nárokem samostatným, ježto šlo vždy o nárok na zaplacení kupní ceny (nedoplatku kupní ceny) za objednané a dodané zboží na základě s a m o s t a t n é h o účtu. Této samostatnosti nepozbyly zažalované nároky tím, že byly podle § 227 c. ř. s. spojeny v jedné žalobě, ani tím, že jednotlivé žaloby byly spojeny k společnému projednání (§ 187, odstavec první, c. ř. s.) a že o nich bylo rozhodnuto společným rozsudkem (§ 187, odstavec druhý, c. ř. s.). Jest proto přípustnost dovolání posuzovati co do každého žalobního nároku samostatně. Ježto žádný ze zažalovaných nároků nepřevyšuje 2000 Kč a rozsudek prvního soudu byl odvolacím soudem potvrzen (§ 502, třetí odstavec, c. ř. s.), ano některé ze žalobních nároků nepřesahují ani hranici pro věci nepatrné (§ 502, druhý odstavec, c. ř. s.), není dovolání přípustné a bylo je proto odmítnouti podle prvního odstavce § 507 c. ř. s., když tak neučinil již soud první stolice. Na tom nic nemění, že v dovolání jest uplatňována i zmatečnost napa-